

SLOVENE

Štev. 261.

POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKE NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorišče nad likarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v torek, 15. novembra 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnih
prejemah: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravišтво je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
Vprejema naročnine, inserate in reklamacije. —
Inserat se računa enostopna petlirvra (dolžina
75 milimetrov) za enkrat 15 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvra
30 h. — Pri večkratnem objavljanju primeren popust.
Upraviškega telefona št. 188.

Dogodki v Inomostu in — Slovenci.

(Iz visokošolskih krogov)

Vseučiliško vprašanje je iznova na dnevnem redu. Pri nas je treba vedno izrednih dogodkov, da začnemo premišljati o zadevah, ki so pravzaprav za nas vitalnega pomena.

Kolikor moramo dogodke v Inomostu s humanitarnega stališča obsoditi, tako si tudi ne moremo kaj, da ne bi približili na drugi strani, da so jih izvalili Nemci, ki sedaj izkušajo svojo odgovornost zvrniti na „valaške zavratne morivce“.

Mi bi se ne pečali s temi dogodki, ko ne bi bilo italijansko vseučiliško vprašanje v bistvu enako vprašanju o slovenskem vseučilišču. Vsaka najmanjša faza je radi tega za nas zanimiva. Kar se je zadnji čas Italijanom zgodilo, utegne morebiti v kratkem doleteti tudi nas. Sicer pa so Nemci sami poskrbeli, da dogodki v Inomostu niso ostali brez direktnih utiskov na slovensko dijaštvo.

Nemško dijaštvo je takoj napravilo na dunajskem in graškem vseučilišču „žalobno manifestacijo“ za žrtvami, ki so jih zahtevali nemiri v Inomostu. Slovani gotovo ne bi imeli nič proti temu, ako bi bilo žalovanje odkrito in imelo samo namen pokazati žalost nemškega dijaštva nad žrtvami inomostskih izgrediv. Ali to žalovanje ni moglo biti nič odkrito, saj so bili ravno nemški burši krivi, da je prišlo v Inomostu tako daleč, niti ni imelo zgornjega namena. Bila je to le demonstracija nemškega burševstva za nemški značaj dunajskega vseučilišča. Jasna priča, da je to res, je bil govor nemškega nacionalca, navzočnost poslanca dr. Erlerja, o katerem vsakdo ve, kako roko je imel pri onih nemirih in pa dejstvo, da se je ta „Trauerkundgebung“ končala s pesmijo „die Wacht am Rhein“. Rektor jo je po-

zneje imenoval sicer „čisto nedolžno“, vendar v kljub temu nam ne gre v glavo, kaj ima ta pesem opraviti, kadar se žaluje za kcm, ki je padel kot žrtva dijaškega hujskanja. S kakimi nameni so nacionalni dijaki to slavnost priredili, kaže že dovolj to dejstvo, da so dejansko napadli nekatere Slovence, ki so obdržali klobuke na glavi, ko se je pela črna ultra nemška pesem, kakor tudi to, da se tega hujskajočega žalovanja nemška katoliška dijaška zveza „Norica“ ni hotela udeležiti. Ne vemo sicer ali bo slovensko dijaštvo, ki se je moralo tudi sicer čutiti globoko užaljeno, da je rektor kar preko njega dovolil to ultranemško demonstracijo na vseučiliških tleh, izvajalo radi zgoraj omenjenega dogodka take posledice, kakor bi jih brez dvoma nemško nacionalno dijaštvo, ko bi jim kak Slovan prizadejal tako krivico, to pa je gotovo, da si bo to postopanje rektorata in nacionalnega dijaštva zapomnilo in pri prvi priliki pokazalo, da ne pusti s seboj pometati. Slovensko dijaštvo pa bo tudi vse storilo, da brani dostojanstvo rektorske časti in obvaruje magnificenco sramote, da bi se moglo o njem reči, da nacionalni burši ž njim pometajo po mili volji. Slovensko dijaštvo bo stalo na straži.

Podobna žalitev je doletela slovenske dijače v Gradcu. Tam so se nemški burši spozabili še celo tako daleč, da so sklenili naivno resolucijo, ki ne zahteva od rektorja nič manj kakor to, naj prepove slovenskim dijakom govoriti na vseučilišču v materinem jeziku, češ, da je posloveni jezik vseučilišča nemški. Ta zahteva je že tako neumna, da je rektor ne bo mogel izpolniti, kakor vestno sicer pazi na vsako najmanjšo željo nacionalnega dijaštva. To nam pa v dovolj jasni luči kaže, kako daleč smo prišli Slovenci na vseučilišču, kjer smo nekdanje uživali iste pravice kot Italijani v Inomostu in katere bi lahko zahtevali s isto pravico nazaj, kakor zahtevajo sedaj svoje vseučilišče Italijani. —

Naj nam te razmere odprejo oči, da se nekoliko osmelimo iz sedanje gnile letargije. Nemška ošabnost nas dovolj izziva. Zadnji čas je, da ji damo primeren odgovor.

Tretjič pa nas morajo razne izjave nemškega dijaštva poučiti, kaj imamo pričakovati od Nemcev v slučaju, da pridemo Slovenci z vseučiliškim vprašanjem v isti položaj, kakor so sedaj Italijani. Te resolucije povdarjajo, da ne sme biti noben Italijan, ki se je udeležil izgrediv v Inomostu, sprejet na kako vseučilišče, kjer imajo nemški dijaki večino, in da morajo biti tisti, ki so bili doslej vpisani, brez usmiljenja relegirani. Ta zahteva pa ni prišla do akademičnega senata v obliki ponižne resolucije, ampak glasi se: sic volo, sic iubeo. Nacionalni burši ravnaajo s rektorjem, kakor postopa oče s svojim „pobom“.

Zdi se nam sicer skoro nemogoče, da bi rektorat ustregel tej želji buršev, ker potem bi italijanski dijaki sploh nikamor ne mogli iti. Čuditi pa se moremo nad vsem drugim in res ženeroznim postopanjem bistroglavnih buršev, ki v isti sapi sklenejo, da noben italijanski dijak ne sme prestopiti tal dunajskega ali graškega vseučilišča in obenem izjavljajo, da Italijanom lastnega vseučilišča sploh treba ni. Ali naj mar tudi ti gredo v Zagreb, kamor nas Slovence tako radi pošiljajo?

Zanimiva je tudi zahteva nemškega dijaštva, da mora rektorat vzeti laškimi dijakom pravico do objavljanja društvenih naznanil tudi v materinem jeziku. Naše mnenje je, da je ta zahteva taka, da se mora zanj zanirati tudi slovensko dijaštvo. Zakaj burši hočejo odstraniti vse, kar bi količkaj naznanjal obiskovalca vseučilišča utegnili spominjati na to, da ni dunajsko vseučilišče samo nemško. Danes zahtevajo odstranitev italijanskih lepakov, jutri pride pa vrsta na

slovenske. In ako burši sedaj dosežejo, kar žele, se jim bo rektorat li mogel ustavljati, ko bodo naperili svojo jezo proti Slovanom? Mislimo, da ne. Ne glede na to, da šest 2000 slovenskih dijakov zahteva, da ne puste, da bi nemško dijaštvo gospodarilo kakor kak paša v svojem pašaliku, ne smejo slovenski dijaki tega slučaja prezreti, ker s tem spravijo svoje lastne pravice v resno nevarnost. Dunajska tehnika nam je svarilen zgled.

Spominjamo se, da je bila lansko leto na nekem shodu sprejeta resolucija, ki zahteva, da naj se društvene objave nabijajo v avli v poslovnem jeziku dotičnega društva. Ali bi ne bilo pametno, da bi šli enkrat vprašati rektorja, kaj je z ono resolucijo storil.

Na vsak način pa nam zgornja zahteva nemškega dijaštva vzbuja mnogo tehtnih pomislekov, ki jih morajo slovenski dijaki v lastnem interesu dobro preudariti.

Kakor javljajo časniki, bo vseučiliško vprašanje prvo, ki pride na dnevni red bodočega zasedanja državnega zbora. Naj vendar slovenska javnost skrbi, da ti važni dogodki ne bodo šli za nas brez prida v pozabo. Govori se celo, da se bo razpravljalo o tem, ali bo stalo italijansko vseučilišče v Trstu, ker končno v zraku viseti ne more, ni pa tudi kraja v Avstriji, kjer bi nemška ošabnost ne videla nevarnosti za svojo namišljeno posest. Če se to zgodi, potem pa je čas, da tudi Slovenci povzdignemo svoj glas, storimo pa to tako, da nas bodo morda jni krogi morali ališati. Slovensko dijaštvo pa so zadnji dogodki dovolj jasno opozorili, da ne bo molče gledalo, ko se bo razpravljalo vseučiliško vprašanje, ker ve, da se mora prej ali slej tudi njemu izpolniti dolgo gojena želja. Zadnji čas nam je dovolj zalitev prinesel. Uprav čuditi se je, da smo jih mirno prenesli! To kaže do-

LISTEK.

Čuvajnica št. 5!

Ledenomrsla je bila burja ob železniški progi ter stresala sčajpazdaj okna male predmestne hiše. Nemirno plapolajo plinove svetilke po ulicah in mečejo bežeče sence hitkega moša. Sopihajoč kakor preganjana arna dospje slednjič do male hiše. Hitro vstopi ter nese svoji na smrt bolni ženi cenena zdravila, ki jih je bil zapisal danes popoldne zdravnik. Ubogi mož si je v svesti, da so štete urice življenja njegove žene. „Tuberculosis pulmonae, v zadnjem stadiju“, je bil šepetnil na uho lekarnar svojemu pomočniku, ko je bil pregledal recept.

Stopi v sobo, ki je tvorila vse njegovo stanovanje, za katero že štiri mesece ni mogel plačati najemnine. Desetletni deček, njegov najstarejši otrok, mu zašepče tiho: „Mati spi“. Kmalu zaspi za vedno. Na misli, ki služi obenem potrebam v sobi in kuhinji, gori mala svetilka, od katere pada motni, rumeni soj na tri male otročiče, ki se igrajo na tleh. V postelji, sarita v modrordeče pisano blazino, leži uboga bolnica upalnih ble-

dih lic s prekrizanimi suhimi rokami na prsih.

Tako je stanovanje železniškega čuvaja, ki službuje gori ob železniški progi v čuvajnici št. 5, popolnoma primerno njegovi plači — 90 novčičev na dan. Žena, štirje otroci in on — vsi morajo od tega živeti.

Komaj se je usedel na njeno posteljo, tu odpre bolnica oči in na njegovo dolgotrajno prošnjo slednjič privoli, da ji dá zdravil. Le z velikim trudom ji vlije nekoliko kapljic; preveč je že oslabela. Lahko, suh kašelj se izvije iz njenih prsi. Morebiti samo še to noč, potem ne zakašlja nikdar več. Mož hitro vstane in obleče plašč, da bi odšel.

„Ne za-pu-sti ubogih otročičev, če jih mo ram že jaz za-pu-stiti!“ prosi vdihovaje bolnica.

„Pridem takoj nazaj“, odgovori mož in hiti s svetlimi solzami v očeh skozi vrata.

Nocoj naj opravlja svojo službo tam gori ob železniški progi, tu doli pa leži na smrtni postelji njegova žena. Ta misel mu hoče raztrgati srce. Tja pojde k postajnemu načelniku in ga poprosi, da bi določil drugega za nocojšnjo službo.

Že stoji v pisarni načelnikovi. Elegan-

tno opravljena soba še bolj zbega že itak razburjenega in boječega moža. Ali mu izpolni njegovo prošnjo!? Boječe vrti v roki svojo kapo, ko vstopi načelnik. Kratek, resen pogled načelnikov ga še bolj potre.

„Česa želite?“

„Gospod nadzornik“, izpregovori slednjič v kratkih, raztrganih stavkih, „gospod nadzornik, moja žena leži na smrtni postelji, — da, na smrtni postelji, ali smem ponižno prositi, da bi nocoj koga drugega — — —“

„Kaj? Zopet nocoj hočete izostati iz službe, že predvčerajšnjim sem vam dovolil, in danes pridete zopet! Če ste železniški čuvaj, potem opravljajte svojo službo, če ste pa bolniški strežnik, ostanite popolnoma doma, saj je dovolj ljudi, ki bi službo takoj prevzeli. Ako ne morete opraviti nocoj svoje službe, potem moram predlagati, da se vas odpusti.“

O, če bi mu smel popisati svojo bedo, če bi mu mogel odkriti globočino svojega srca, morebiti bi mu dovolil še danes! Žena na smrtni postelji, prehraniti mora štiri lačne otročiče in sedaj izgubi morda še službo! Žalostno, s povešano glavo šepne polglasno: „Gospod nadzornik, nastopim službo.“

Odide na cesto. Kolodvorska ura bije

šest. Ob osmih mora v službo. In če bi se bil branil nastopiti službo? No, vzeli bi mu jo brez vsakega pomisleka, in on bi moral stradati ali beračiti s svojimi štirimi otročiči. „Valed nepokoršdine odpuščen“, bi se govorilo, in kje naj dobi tako hitro drugo službo!

Pripravlja se, da odide v službo. Poslavlja se od svoje umirajoče žene — najbrže za vedno.

„Ne zapusti ubogih otročičev, skrbi zanje“, vzdihuje na smrt bolna žena. Se jo poljubi in svetle solze, lesketajoče kakor biseri, se mu ulijejo po licih. Potem pa vzame svetilko, pipo in kos kruha za noč ter odide. „Ne zapusti ubogih otročičev!“ mu zveni v ušesih. Res, mnogo žrtvuje! Svojo umirajočo ženo prepusti dobrosrčni sosed in sam odhaja v službo, da zasluži kruha za svoje otroke.

Mrzla noč. A kljub temu ne more ostati v gorki čuvajnici; zunaj mora stati in gledati tje doli proti svojemu stanovanju. Njegovi pogledi plovejo skozi temno noč na bolniško posteljo, ob kateri bedi dobra sosed.

„Rrrrr“ zazvoni pri telefonu.

„Haló!“

volj, da nam ni za kravale, kot našim nemškimi kolegom. Vendar tudi potrpežljivost ima svoje meje. Stojmo na straži, v domovino pa zanesimo klic, ki se bo razlegal po celi Sloveniji, da je prišel tudi za nas čas, ko se mora odločiti vseučiliško vprašanje. Pogum, to bodi naša nada in naš klic za bodočnost!

—Zora—

Rusko-japonska vojska.

Neugodne vesti o Port Arturju.

Danes je zabeležiti zopet nekaj neugodnih vesti o položaju portarturske trdnjave, katerih pa ni treba vzeti popolnoma za resne.

Iz Čifusa poroča »Daily Telegraph«: Tukajšnji japonski uradniki izjavljajo, da ni optimistično, pričakovati, da pade Port Artur še pred Božičem. Razmere v trdnjavi so grozne. Posadka trpi vled mraza ter valed neprestanega japonskega granatnega ognja, ki je razrušil vsa okna. Akoravno je še nekaj živih, vendar za dolgo časa ne bodo zadostovali. Več džunk, ki so, obložene s kožuh, izkušale prodreti blokado od Kinčana, je prišlo v roke pomorskim razbojnikom.

Glavni stan za trgovino s vojnim kontrebandom je Kinčau.

Nekaj džunk je pred kratkim prišlo v Vladivostok s živili ter so tako razbremenile železnice.

Iz Rima poročajo: V teku zadnjih treh dni so izstrelili Japonci na tisoče projektilov iz svojih pozicijskih topov proti ruskim ladjam v luki. Vse ladje so bile zadete. Ena izmed njih, »Sevastopol«, se je užgala. Utrdbe sedaj več ne branijo luke in mesto Port Artur je prenehalo.

Od druge strani se pa čuje, da sta se pred Port Arturjem potopile dve japonski topničarki. Kitajci, ki so zapustili Ljaotješan 9. t. m., pripovedujejo, da so Japonci 6. t. m. pričeli silovit napad na lcušan ter ga po dvadnevem hudem boju vzeli. Rusi, ki so imeli najtežje izgube valed eksplozije lastnih min, po japonskih projektilih, so storili vse mogoče, da bi odbili japonski napad, a so bili vrženi nazaj. Izgube so bile na obeh straneh velike. Kitajci so sporočili tudi, da sedem ruskih torpedovk ter pet križaric v luki vsak dan obstreljuje japonske pozicije.

Japonske nade.

Iz Londona poročajo: Japonski častnik, ki je preiskaval ladjo dopisnika »Daily Telegrapha«, je dejal, da stoje japonske čete poldrugo miljo od glavne pozicije severne utrdbе. Ta bo kmalu padla in Port Artur bo premagan v malo dneh. Rusi očitno že nimajo več min. Brodovje ni več sposobno za plovitev. Baltiško brodovje vzbuja pri Japoncih le veselost (!).

Ispremembe pri poveljništvu v Mandžuriji.

Iz Peterburga poročajo dne 14. t. m., da je poveljnik prvega armadnega voja, baron Mayendorff, obolet ter bo valed tega odločil svoje mesto, nakar se bo vrnil v Rusijo. Na njegovo mesto pride general Žilinski, dosedanjí štabni šef namestnika Aleksejeva. Ravno tako prevzame tudi general Čerpicki, prejšnji poveljnik viborgskega pehotnega polka, čegar lastnik je cesar Viljem, poveljstvo enega voja. Čerpicki se je odlikoval že l. 1900. v Mandžuriji.

„Haló! Tu čuvajnica št. 5!“

„Stroj št. 2 naj se ustavi pri oboku, brzovlak št. 6 ima zamudo, odide ob dveh štirideset minut.“

„Hvala! Konec!“

Zopet ukaz prometnega uradnika. Koliko povelj je že dobil danes! In ravno danes mora biti promet tako nereden! Zopet stopi ven iz čuvajnice in zre doli proti stanovanju. Toda kaj vidi? Soseda prišče svedo in jo drži v roki umirajoče. Tam doli ugaša luč življenja! Vsi kleče ob postelji in molijo. Sedaj je končano njeno trpljenje. Čuvaj vzame žepni robec iz plašča in tiho joče. Luč upihnejo; isdihnili je svojo dušo; dobra mati, njegova vrla žena je dokončala! Sveta globoka tišina; nikakega zvončkanja, nobenega žvižga, nobenega ropota vlaka ni čuti, povsod tih, svet mir. Tedaj poklekne tudi on na mrla tla, sklene roke in moli tiho in udano:

»Vsemogočni, sprejmi jo v svoje kraljestvo in blagoslovi moje otročiče!«

Tiho in lahno zdrži stroj št. 2 po oboku na prosto glavno progo, na kateri vozi brzovlak. Oster žvižg ga prestraši iz molitve, dá znamenje, naj se vlak ustavi — a prepozno. Stroj št. 2 se zaleti v vozove brzovlaka ... In kriva je tega — — — čuvajnica št. 5.

Hullski dogodek.

Kakor se poroča iz Bremena, je očitni ruski konzulat izdal oklice, da bo ruska vlada bogato poplačala vse one, ki zamo-rejo podati natančna pojasnila o navzočnosti sumljivih ladij, oziroma na kak način pripomoči, da se pojasní dogodek pri Hullu.

Kapitan Kladov, ki je došel s tremi drugimi pomorskimi častniki v Peterburg, je prinesel važno stvarico o hullkem dogodku. Osebnó je popolnoma prepričan, da sta bile v Severnem morju dve japonski torpedovki; on ter razni častniki na bojni ladiji »Suzarov«, na kateri je bil tudi Kladov, so natančno videli obe torpedovki. Pomota je popolnoma izključena. Poleg tega kažejo še druga znamenja na to, da se je res pripravil zločinski napad na baltiško brodovje.

London, 11. nov. Od trgovinskega urada postavljena komisija za preiskovanje hullskega dogodka bo imela 15. t. m. prvo svojo sejo. Preiskava bo javna.

Finska za vojsko.

Berolin, 13. nov. Preko Kodanjskega prihaža vest: Ruska vlada je zapovedala, da mora Finska plačati v rusko državno blagajno 5 in pol milijonov finskih mark v vojne namene.

Novo japonsko posojilo.

Te dni bo v Angliji in Ameriki razpisano novo japonsko posojilo v znesku 250 milijonov kron po izredno nizkem kurzu 90%. Pri zadnjih napadih so Japonci izgubili pred Port Arturjem 42 000 mož. To je kapitalistom vzelo mnogo veselja in najbrže podpisovanje ne pojde tako hitro, kakor pri prejšnjem posojilu.

Pomanjkanje živeža na Japonskem.

Že to simo utegnemo Japonci bridko občutiti pomanjkanje živeža. Za riževa žetev ni bila zadostna, ker je manjkalo celo leto delavnih sil na polju. Za rižem so pa glavna hrana Japoncev škotsko kamčatske ribe. Na stotine ladij je vsako leto vozilo ribe s Kamčatke na Japonsko. Letos so pa Rusi to trgovino popolnoma preprečili. Ko so japonski ribiči hoteli loviti okoli Kamčatke, so jih odganjali tamošnji ribiči in ruska posadka pod načelstvom poročnika Sečigundzija, kateri ima na razpolago tudi dva topa.

Razna poročila.

Peterburg, 14. nov. Od nemške meje je doslej poklicanih 24 000 mož (tri strelske brigade); pričakuje se, da pošljejo od nemške meje še nekaj vojaštva na bojišče. To se smatra kot izraz zaupanja do Viljema II., o katerem pravijo, da namerava podati carju še dokaze svojega prijateljstva. Glede na bolezen Grippenbergovo se je pričakovalo, da bo imenovan drug poveljnik. A pokazalo se je, da se je le nekoliko prehladil in je sicer čisto zdrav.

Baltiško brodovje.

Oddelek baltiškega brodovja, kateremu poveljuje admiral Rozdestvensky, je priplul, kakor smo že včeraj omenili, v Dakar, na zahodno obrežje francoske afriške kolonije Senegambije. Prihodnja postaja baltiškega brodovja je francoski otok Madagaskar, kjer se skoro gotovo združita čba diviziji baltiškega brodovja, da skupno nadaljujeta pot na daljni vzhod.

Kuroki mrtev?

Iz Peterburga prihaja vest, da je general Kuroki padel. Zadel ga je granata. Kot njegov naslednik se imenuje neki mikadov sorodnik.

Londonsko poročilo pa pravi, da japonsko poslanstvo v Londonu izjavlja, da je ta vest silno neverjetna.

V Mandžuriji.

Neka brosjavka iz glavnega japonskega stana mandžurijske armade poroča, da so Rusi napadli Japonce 11. t. mes. ponoči pri Vučentaju, a so bili odbiti.

Dne 9. t. m. je prišlo 2000 mož ruske pehote in 3000 mož konjenice vsmeri Sjao-cuzar, a so bili odbiti ter so se umaknili nazaj proti Mačuanu. Ruske izgube znašajo 60, japonske 6 mož.

»Daily Telegraph« poroča od 12. t. m. iz Irkutska, da se nahaja med Mukdenom in Bajkalskim jezerom 86 000 ranjencev, ki pripadajo največ sibirskim polkom.

Saharov poroča 14. t. m.: Nocojšnja noč je pretekla mirno. General Linevič je došel k prvi mandžurijski armadi ter prevzel poveljstvo.

Preprečeni umori.

»Petit Journal« poroča iz Peterburga: Častnik iz spremstva namestnika Aleksejeva je pripovedoval, da se je pripeljalo pet za Kitajce preoblečenih Japoncev na neki džunki iz Čifusa v Port Artur, da umore Ste-selja, Focka in Kondratenka. Da bi Ruse še bolj preverili, da so Kitajci, ki so pripeljali oblegancem živeža, je na videz zasledovala njihovo džunko ena japonska torpedovka prav do vhoda v luko. General Steselj je še pravočasno izvedel o njih nameri ter jih dal usmrtiti.

Zasedanje deželnih zborov.

Zgornje-avstrijski deželni zbor je v včerajšnji seji sklenil, pozvati vlado, naj se izpremeni o brtni zakon. Po rešitvi nekaj manj važnih predlogov je bilo zasedanje zaključeno.

Nižje-avstrijski deželni zbor je v včerajšnji tajni seji rešil več osebnih zadev deželnih uslužbencev. Prihodnja seja bo v sredo.

Izjava mladočeškega vodstva.

»Narodni Listy« priobčujejo izjavo vodstva mladočeške stranke, ki slove: Če bo stranka zamenjala orožje obstrukcije s opozicijskim orožjem ali pa izpremenila svojo taktiko, o tem bodo sklepali poslanci edino le z ozirom nato, ako je taka izprememba primerna političnemu in parlamentarnemu položaju in če je primerna ter ugodna za češko ljudstvo. Preiskavali bodo, če so se in v koliko so se izpremenili politični in parlamentarni odnosi. Osebito bodo obračali svojo pozornost, če je vlada voljna z vidnimi čini pokazati, da bo izpremenila dose-danji češkemu ljudstvu sovražni način vladanja. Nadalje morajo pa tudi nato paziti, če so razmere v zbornici take, da je mogoča pravična vlada v državi. Ako se sedaj stori napaka, bo ta napaka leta in leta škodovala češkemu narodu. Poslanci bodo prišli v zbornico s sklepom uravnati svoje postopanje brez ozira na vlado le z ozirom na vitalne in najvišje koristi ljudstva.

Politični položaj v Avstriji.

V nedeljo je na shodu v Semilu češki agrarec poslanec Zazwarka ostro napadal politiko mladočeške stranke. Na te napade je odgovoril dr. Kramář: Moje načelo je, iskati in priboriti to, kar je doseči mogoče. Cisto lahko je mogoče, da se v sedanjem času izpremeni način vladanja, a mi se ne moremo ravnati po dr. Bxu, ki pravi, če bomo razbili vse, pride češko državno pravo. Dejstvo, da je v ministristvo vstopil dr. Randa, ne izpremeni naših načel. Če nam bo v četrtak zagotovila vlada notranji uradni češki jezik in češko vseučilišče, potem bomo odjenjali. Če ne, potem je jasno, kaj bomo storili.

V četrtak bo predsednik naznanil zbornici, da je poslanec Hofmann odložil svoj mandat.

Poslanec Iro je v nedeljo na nekem shodu rekel, da imenovanje grofa Buquoya pač ni smatrati za zmago agrarne misli, dokler ne bo tega dokazal z dejanji. Izjavil je, da Nemei toliko časa ne bodo prenehali z obstrukcijo, dokler se ne bodo uklonili Čehi.

Ogrski državni zbor

Zbornica je včeraj nadaljevala razpravo o premembi poslovnika. Proti predlogi so govorili poslanci: Gil, Hellebrondt in Pavel Neeszy. Mzarski listi sploh so jako zadovoljni, ker dobijo tudi hnovedsko toptništvo. Elini »Pesti Hirlap« prinaša članek z naslovom »Timeo Danaos, v katerem pravi: Se eno tako narodnostno pridobitev in prišli bomo na beraško palico.

Pokojušine umirovljenih častnikov.

Na najvišjem mestu se je priznala upravičenost zahteve onih upokojenih častnikov, ki so bili upokojeni še na podlagi starih predpisov, da se naj jim zvišajo pokojnine. A obenem se je tudi povdarilo, da se zaradi slabih finančnih razmer ne more takoj izpeljati zboljšanje pokojnin, a zadeva se bo pospešila. Poslanec dr. Derachatta namerava v zbornici zastopati to zadevo.

Demonstracije v Splitu.

Zadaj, 13. novembra. Predpoldne se je vršil v Splitu protestni shod proti dogodkom v laomostu in proti vladi. Po končanem shodu je šlo okoli 300 udeležencev, izključno avtonomašev, pred okrajnim glavarstvom, kjer so kričali: »Doli z okrajnim glavarstvom!« »Doli z vlado!« Hrvati so se vedli pasivno.

Preosnova topničarstva.

Razna mnjenja, da se bo topničarstvo preosnovalo v okviru divizij, se ne potrjujejo. Preosnova bo izvedena na popolnoma nov način.

Trgovinska pogodba z Nemčijo.

Na Dunaju je bil ministrski svet, kateri se je pečal, kako priti do sporazumjenja pri pogajanjih o trgovinski pogodbi z Nemčijo. V več važnih točkah namreč še ni prišlo do sporazumjenja. Zlasti glede živinskega prometa in pa carine na živino so nastale znatne težkoče.

Pomožitev ameriške mornarice.

Poročali smo, da bode Zjedinjene države jako izdatno pomnožile svoje brodovje. A Američani hočejo tudi pomnožiti število pomorskih voščakov. Mornariški tajnik Morton bo zahteval od kongresa, da se določi mornarica na 2087 častnikov in 62 368 mož. To število je še enkrat večje, kakor doslej.

Zatirani Poljaki na Pruskem.

V Berlinu so priredili Poljaki protestni shod, ker je berlinska občina prepovedala

poljekemu telovadnemu društvu »Sokol« telovaditi v nemških telovadnicah. Nad 2000 Poljakov je bilo na shodu. Na shodu je tudi govoril poljski državni poslanec, ki je končal svoj govor, da ne pruskim ministrom in tudi ne nemškemu kancercu se ne bo posredilo, iz poljskih src istrgeti želje za skupno svobodno Poljsko.

Ožje volitve v Italiji

so izpadle nad vse ugodno za vlado. Izvoljenih je bilo 76 vladnih pristašev, 12 ustavnih opozicionalcev, 6 radikalcev, 4 socialisti in 6 republikancev. Soc. demokracija je jako poražena. Soc. demokracije niso niti ohranili mandatov, kateri so bili prej v socialno-demokratskih rokah. Propadli so v Turinu, Florenci, Veroni, Parmi Jesi in Sampierdarenu. Pridobili so zgolj Mantuvo in Portomaggiore. Republikanci so obdržali dose-danje mandate in poleg teh pridobili Forli in Masso. Radikalci so izgubili Barette, Videm, Desio, a zmagali so na novo v Modeni in Folignu. Udeležba pri volitvah je bila velika. Katoličani in tudi duhovniki, celo v Rimu, so se precej udeležili volitev.

Bolgarsko posojilo.

Dne 13. t. m. so v Sofiji podpisali pogodbo glede bolgarskega posojila v znesku 100 milijonov frankov.

Razburjenje v Italiji.

»Piccolo« poroča iz Rima: V soboto zvečer je bil v Rimu ministrski svet. Pečal se je z nemiri, ki so v raznih italijanskih mestih nastali zaradi dogodkov v laomostu. Minister za unanje stvari, Tittoni je naznanil, da je v imenu italijanske vlade prijateljsko obvestil avstrijsko vlado, da so v Italiji napravili inomeški dogodki neugoden in mučen vtis. Prosil je tudi, naj avstrijska vlada kmalu konča obžalovanja vredne dogodke, osebito ker je bilo oškodovano tudi premoženje italijanskih državljanov.

Nemški državni zbor.

Berolin. Nemški državni zbor bo pričel zopet zborovati 29. t. m.

Razžaljenje veličanstva na Nemškem

se kaznuje jako strogo in le malokdo, ki je bil zaradi razžaljenja veličanstva obsojen, je bil pomiloščen. Sedaj je pa justično ministristvo sklenilo, da bo predlagalo v pomiloščenje one zaradi radi razžaljenja veličanstva obsojene hadodelce, ki so storili čin v pijanosti in ki spadajo med neolikane stanovce.

Trgovinska pogodba med Nemčijo in Švico.

V Bernu sta član švicarskega zvezinega sveta Deucher in nemški poslanik dr. pl. Bülow v podpisla novo trgovinsko pogodbo med Nemčijo in Švico.

Na Balkanu.

Carigrad. (Kor. urad.) Dasi v Makedoniji davke redno vplivujejo in je tudi v Turčiji trgovina dobra, je Turčija v veliki finančni zadregi. Uradnikom so izplačali zaostalo plačo za mesec juni. Civilni agentje zahtevajo ureditev računov za Makedonijo.

Carigrad. (Kor. urad.) Nove turške bojne ladje bodo križarile po Crnem morju. S tem hoče Turčija v Crnem morju povzdigniti svoj ugled. Turški 7. armadni voj bo oborožen z Mauserjevimi repetirkami.

Carigrad. (Kor. urad.) Angleška poročila, da je Rusija poizkušala dobiti dovoljenje, da sme rusko črnomoško brodovje skozi Dardanele, zanikajo turški in ruski krogi. Čež nekaj dni bosta zadoja dva ruska parnika peljala skozi Dardanele premog in vodo za baltiško brodovje.

Sofija. Sobranje nadaljuje debato o odgovoru na prestolni govor. V odgovoru se posebno slavi obiskrskega kralja Petra v Sofijo.

Skaderv. Med častniki in moštvom je nastal prepir, ker vojaki že štiri meseca niso dobili plače.

Stajerske novice.

Š Umrl je v Žalcu 9. t. t. m. V. Dolinšek, oskrbnik pri J. Girstmayerju v Mariboru, v 43. letu svoje starosti. Pokojnik je bil rojen v St. Iju, bil vojak, pozneje orožnik in užitinski uradnik ter oskrbnik. Bil je dobra duša in ponosen narodnjak. Pogreb je vodil pred. g. kanonik Jern. Voh iz Maribora, pogreba se je udeležilo mnogo znancev in sorodnikov. N. v m. p!

Š Slov. akad. društvo »Zarja« v Gradcu priredi v sredo, dne 16. t. mes, tretji redni občni zbor ob 8. uri zvečer v gostilni »Zur grünen Steiermark«. Spored: 1. Citanie zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Citanie zapisnikov brataških društev »Danica« in »Hrvatska«. 3. Poročilo odbora. 4. Služajnost.

Š Delavsko tajništvo ustanove tekom tega meseca socialni demokrati v Mariboru. Obenem bo tudi poročevalnica graškega »Arbeiterwille«. Delavski tajnik bo Muluč.

Š Pred mariborskimi porotniki je bil obsojen 21letni Florijan Šaban radi ropu,

nenravnosti, poverjenosti in tatvine na osem let jebe.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 15. novembra.

Obrtna zadruga v Novem mestu je poslala odboru za prireditve razstave vajenskih del naslednji protest: Podpisana zadruga kot član deželne zveze obrtnih zadrug si uoja Vašemu blagorodju naznaniti, da je proti zadnjem odborovemu sklepu, pri katerem se je izvolilo gospoda deželnega predsednika Heina protektorjem razstave vajenskih del. Strinjati se ne moremo s tem, ker gosp. Hein nima nikakih zaslug za obrtni stan, katere naj bi storil izven svojega poklica. Ako je kaj storil, je bila to njegova službena dolžnost. Sploh se pa opazuje, da ni naklonjen razvoju malega obrtništva, ker se obrtnih zadev važna vprašanja ne rešijo pri deželni vladi po več let. Sili nas tudi k temu njegov nastop v zadnjem zasedanju deželnega zbora, od katerega smo pričakovali obrtniki po deželi marsikaj koristnega, ako bi se ne bil zaključil in to v sled njegovega pritiska. Zanimljivo, da se to častno mesto podeli osebi, katere ima v resnici kaj zaslug za obrtni stan, da s tem pokažemo, da znamo ceniti s hvaležnostjo njih zaslug. — Rudolfovo, 13. nov. 1904.

Planine kupljene. Iz Srednje vasi v Bohinju se nam poroča: Vendar enkrat! Po sedemletnem trudu drž. poslanca g. Pogodnika je prišla kupčija za fužinarske planine do zaključka. Vsemenci so pred leti interpelovali v državnem zboru in navedli natančne številke, koliko je lesa v gozdih, katerega bo verski zaklad kmetom skoro podaril. Domači nasprotniki so se posmehovali delu naših poslancev, uslužbenci verskega zaklada so pravili, da bo pred Savica nazaj tekla, kakor bodo planine last kmetov. Vendar se je zgodilo! Pretekli teden smo dobili sporočilo, da je ministarstvo potrdilo pogodbo, da plačajo fužinarji in Studorci za 981 hektarov gozda in 177 hektarov goličav 100.158 kron, le lovu se morajo za vedno odreči. Servitutne pravice, po katerih so imeli pašne pravice v Ukancu in nekaterih planinah, so cenili na 2000 K, tako da znaša vsa kupnina 120.000 kron. Ker je letos že prepozno, odmeril se bo svet prihodnje pomlad. Sveda bodo velike težave les doli spraviti kar nas pa ne strši. Po trudu svojega vztrajnega poslanca smo dosegli zaželjeni cilj; zdaj bomo gledali, da nam donese obilo koristi. Kakor je »Slovenec« že poročal, je v gozdih do 55 000 komadov lesa. Večina gozda je obrastena s smrekami, ki rastejo po strmih robovih 4—5 ur daleč od doma. Ljudje bodo imeli z raspečevanjem lesa obilo služba doma. — Po obeh vaseh je vesela novica, ki se je v soboto in nedeljo zvedela po pismu g. poslanca, vzbudila največje veselje. Bodi mu za ves trud srčna zahvala, trajno zaupanje volivcev mu bo pa v plačilo storjenega dela.

Občinske volitve v Kamniku Včerajšnji »Narod« je posvetil malone vso prvo stran obč. volitvam v Kamniku. V uvodniku prav hinavsko dopisnik napada g. dekana Lavrenčiča, češ, da kali mir. Mi odgovarjamo samo tole: Kdor pozna g. dekana Lavrenčiča, mora mu, tudi najhujši politični nasprotnik, priznati čisto rodoljubje, vzgledno poštenost in nesebičnost. Povod, kjer je deloval, je dokazal, da ne išče sebe, marveč le splošne koristi. In tako dela tudi za koristi mesta Kamnika, kar utegne pokazati še bližnja bodočnost, dasi tega ne oboša na veliki zvon. Mestu Kamniku moremo le čestitati, da ima tako delavnega in za obč. korist poštenovalnega moža v svoji sredi.

Shod poštnih uradnikov je zboroval na Dunaju 13. t. m. Na shod so došli zastopniki 25 provincijalnih mest, tudi iz Ljubljane. Shoda se je udeležil dunajski župan dr. Lueger in več poslancev. Poročevalec Grabscheid je predlagal resolucijo, v kateri zahtevajo, naj vlada uredi hitrejši avancement, da poštni praktikantje v dveh letih avanzirajo v XI. činovni razred, uradniki XI. činovnega razreda v šestih letih v X., uradniki X. činovnega razreda v sedmih letih letih v IX. činovni razred in uradniki IX. činovnega razreda v osmih letih v

VIII. činovni razred. Resolucija je bila soglasno sprejeta. Poslanci bodo naprošeni, naj se za te upravičene zahteve potegujejo. Poštni čifral Stoick je utemeljeval zahtevo, naj se službena doba zniža na 35 let. Od 203 poštaih uradnikov, ki so bili leta 1903 umirovljeni ali so pa umrli, je samo 50 uradnikov doseglo 35. leto svoje službene dobe; 40letna službena doba je za poštne uradnike iluzorna. V tem smislu se pošlje resolucijo vladi in drž. zboru. Poštni asistent Ludovik Schuster je utemeljeval zahtevo na razširjenju nedeljskega poštaka in da naj se uradnikom, ki so v nedeljo v službi, dovoli kak drug dan za nadmestno počitek. Dalje je zahteval ureditev dopusta. Resolucije so bile sprejete. Sprejeta je bila tudi resolucija, naj vlada ustvari za vse državne uradnike moderno službeno pragmatiko. Poročevalec je bil poštni čifral Dležal Govertli so na shodu tudi poslanci dr. Lueger, Pommer in Stein Dr. Lueger se je posebnostno toplo zavzemal za poštne uradnike ter obljubil najodločnejšo pomoč svoje stranke, povedal je tudi, da imajo uradniki dunajske občine že vse ono, kar morajo poštni uradniki še le zahtevati. Koncem shoda je bila sprejeta še resolucija, ki zahteva uračunavanje službene dobe bivših poštarjev, poštaih ekspeditorjev in manipulacijskih diurnistov. Zanimljivo, da bi imel shod mnogo uspeha in da bi dosegli poštni uradniki ono, kar bi država jim morala dati že sama od sebe, če bi razumevala svojo s cialno nalogo.

Nemiri na dunajskem vseučilišču. Včeraj je bilo na dunajskem vseučilišču pri »bumlu« vse polno nemških dijakov. Razširjena so bile namreč govorice, da hočejo slovenski in italijanski dijaki prirediti v avli demonstracijo. Nemški dijaki imajo seznam vseh italijanskih dijakov, ki so se udeležili isigredov v Inomostu. Rektor dunajskega vseučilišča dr. Schindler je pisal poslancu dr. Erlerju in mu očita, da je dne 7. t. m., ko so se dijaki pripravljali na demonstracijo, prišel v avlo dunajskega vseučilišča. Dosedaj ni bila naveda, da bi v kritičnih časih politiki prihajali na akademična tla. Deputacija slovenskih dijakov je vseučiliškemu rektorju vročila spomenico, v kateri se z ozirom na dogodke dne 7., 11. in 12. t. m. zahteva preiskava in kaznovanje nemških dijakov, ki so žalili nemške dijakove. Rektorja se naprosi, naj štiti dijakove proti napadom brez poudarja ter naj prepove vsako izzivajočo izjavo na akademičnih tleh. Končno je izjavila deputacija rektorju, da slovenski dijaki ne bodo netili na nikak način miru na vseučilišču, ako ne bodo izzvani. Rektor je obljubil, da spomenico predloži senatu.

Razne demonstracije. V nedeljo ob pol 12. uri ponoči je po prepiru med vojaki in civilisti v Trstu več sto oseb broječa množica nobila okna pivarne Forst. Vladni svetnik Erler je s policaji in z orožniki pomiril množico. Ob 1. uri se je množica razkropila. Posamezne družbe so se pozikovalle povzročiti izgrede, a jih je porsod razkropila policija. Ob 3. uri zjutraj je bil zopet mir. — V vsakem obdobjem gledališču so Italijani med igro »Alt Heidelberg« povzročili protinemške demonstracije. Ko so v drugem dejanju prišli na oder igralci, oblečeni kakor nemški dijaki, je prišla množica žvižgati in klicati: »Doli z Inomostom! Doli z Nemci!«

Uboj. V ljudski kuhinji Henrika Pollana v Trstu je neki italijanski miner zabodel Franciška Zanona, ki je v bolnišnici umrl.

Ponesrečeni Slovenci v Ameriki. Pri veliki katastrofi, ki se je zgodila v premogokopu v Tercs Colo, je dohitela žalostna smrt tudi kacihi osem Slovencev, izmed katerih so bili štirje doma iz Dolenje vasi pri Cirknici. Namreč: Ivan Baraga, Josip Baraga, Iv. Opeka in Ivan Urbas. Katastrofa je zakrivila družba sama, ker je premalo pazila na izboljšanje zraka v rovi.

Most čez Savo pri Trbovljah je bil v nedeljo slovesno blagoslovljen in prometu izročen. Pri slovesnosti, katero sta poveličala godba in tamburaško društvo iz Trbovelj, se je zbralo na tisoče ljudstva s Kranjskega in Stajerskega.

Jugoslovanska socialna demokracija je izdala povodom dogodkov v Inomostu na nedeljskem shodu v Trstu neko izjavo, v kateri pravi, naj bo laška univerza v Trstu, slovenska pa v Ljubljani.

Slovesne obljube je storil v nedeljo v Zlatični p. Aberik Illovski, rojen Novomeščan, bivši župnik v Javorju nad Litijo. Cerkveni govor in pontifikalno sveto mašo je imel mil. e. proš. dr. Elbert.

Jubilej himne »Kde domov muj«. Dne 21. decembra bo 70 let, odkar se je prvič pelala Franja Siranpa češka himna »Kde domov muj«.

Meso v Celovcu. V mestni mesnici v Celovcu so v soboto prodajali goveje meso za 80 win. do 1 K kg.

Vinski semenj v Krškem bo jutri, nakar vavovš opozarjamo. Zvečer bo koncert.

Učitelj zgorel. Iz Broda javljajo, da so dobili učitelja v Sušnjevcih Ferd

Ranja mrtvega, vsega ogorelega v njegovi postelji. Zaspal je med kadenjem cigarete, ki mu je užgala posteljo.

Prestavljen je davčni višji inspektor g. dr. J. Ponebšek iz Novega mesta v Črnomelj. Davčni referent pri okrajnem glavarstvu v Novem mestu prevzame davčni inspektor g. Karol Bihlmaier v Krškem, v Krško pa pride na mesto njega finančni koncipist g. Emil Kandare.

Poročil se je v Krškem davčni koncipist g. Ivan Ditz s gospd. Elzo Kösler.

V Savo skočila je gostilničarica Ivana Končan iz Krškega. Truplo so 13. t. m. potegnili iz Save.

Velik manifestacijski shod za slovensko šolo v Trstu priredi prihodnjo nedeljo popoldne v tržaškem »Narodnem Domu« politično društvo »Elinost«.

Srčna kap je vsled preobilo zavižgata alkohola zadela v Bohinjski Beli 55 let starega železniškega delavca Jurija Capudra.

Mestne volitve v Zagrebu so pred durmi. Opozicija je za prvi razred že postavila svoje kandidate; med njimi je tudi mestni župnik dr. Burša. Ker so tudi ostali kandidati ugledni meščani, je mogoče, da bode izvoljenih vseh osem. Zanimiva bode borba v tretjem razredu, kjer si bodeta stali nasproti neodvisna meščanska in Starčevićeva stranka. Dolej so ta razred zastopali Starčevićanci. Gledlo neodvisnih meščanov je: V mestni zastop naj pridejo neodvisni meščani brez oziroma na politično mišljenje. Vsem mora biti prva skrb blagor mesta. Starčevićova stranka pa je mnenja, da mestni zastop v Zagrebu v političnem oziru ne sme biti indiferenten. Mažaroni dalej pač niso varovali novsem ugleda hrvaške prestolnice.

Za knjigo »Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini«, katero je letos izdala »Družba sv. Mohorja«, je izšel krasne platnice tukajšnji književnik g. Fran Breskvar (Ribji trg). Cena vezavi v lične, res umetniško izdelane platnice je 1 K 20 v. Posamezne platnice veljajo 80 v. Priporočamo!

Izkušnjo učiteljske sposobnosti so napravili za ljudske šole z nemškimi in slovenskim učnim jezikom: Marija Črdek, Antonija Gštil, Franciška Grum, Ema Hrovatin, Karolina Končina, Marija Kralj, Marija Levec, Marija Matko, Ljudmila Mazgon, Marija Močnik, Marija Potrato, Jožefa Primožič, Marija Puc, Leopoldina Rant, Marija Ranzinger, Ana Rieger, Aurelija Schittnigg, Ana Schulz, Ida Stoček, Gabrijela Simenc, Marija Uršič, Vera Vencajz (z odliko), Marija Windischer, Ivana Zorc, Jožef Ambrožič, Jožef Brandt, Jožef Bizjak, Valentin Clemente, Julij Čenič, Vinko Engelmann, Karol Goršek, Rafael Gostiša (z odliko), Franc Grum, Maks Hočevar, Anton Kadunc (z odliko), Jožef Korban, Fortunat Lampret, Jožef Lipovec, Mat. Pelko, Mat. Peterlin, Alojzij Petsche, Ludovik Potočnik, Jožef Roš, Andrej Škulj, Martin Sotlar, Anton Seme. — Za ljudske šole z nemškim učnim jezikom: Karol Parr, Jožef Sbaschnik. Dopolnilno izkušnjo iz veronauka je napravil Rudolf Kallan, iz telovadbe Marija Scheschary.

Govoreča razglednica. Najnovejša na polju razglednic so gramofonske pl.šče, na katere lahko odpošiljatelj zareže s gramofonskim pisalom vse, kar hoče povedati. V ta namen so sestavili posebne vzprejemne aparate, ki so postavljeni v vsakem večjem lokalu, kjer potem avtomatično funkcionirajo. V te aparate se potisne plošča, nakar začne odpošiljatelj govoriti. Ko pride plošča sopeset ven, jo je prilepiti na nalašč za to prirejene razglednice, ki se odpošljejo potem kot tiskovina. Prejemnik vstane ploščo v mal gramofon, ter ga pusti, da se začne vrteti; potem prične razglednica govoriti, prejemnik pa napenja ušesa, da mu ničesar ne uide. Plošča je zelo trpežna ter ji ne škoduje niti poštni pečet niti kaj drugega. Tudi se lahko zvije, ne da bi se pokvarila pisava. Dotično maso se pripravlja iz mlečarskih odpadkov. Izjavitelj je uradnik, ki je že stopil v svezu z neko trdko, da razširi svojo iznajdbo po svetu. Sedaj delajo še male gramofone, ki jih bodo prodajali za malo ceno, da bo tako stalo nabavenie najmodernejšega korespondenčnega sredstva komaj 10 kron.

Shod železniških poduradnikov je bil v nedeljo na Dunaju. Pečal se je s sedanjim draginjo ter zahteval zakonito ureditev plač in avanziranja. Poročevalec Haslinger je povdarjal, da imajo železnice v Avstriji čistega dobička nad 500 milijonov kron, torej bi se pač lahko kaj dobilo za noboljšanje razmer železniških poduradnikov. Če bodo tozadevni koraki ostali brez uspeha, se morajo železničarji pripraviti na resnejše stvari. V kratkem se bo vršil splošni shod železničarjev vseh kategorij in vseh avstrijskih železnic. Na Bavarskem, Pruskem in Sakslem je povprečna plača za železničarja 1300 mark, pri nas le 1000 K na leto. Dočim so akcijonarji itd. potegnili 300 milijonov kron, so dobili železničarji le 267 milijonov. Zahtevati se mora tudi ureditev disciplinarnega postopanja in uvedba varnostnih določb.

Iz vlaka skočila je včeraj me d Mariborom in Ljubljano neka jako lepa ženska, ker ni imela vrnega listka, ne denarja. Vlak se je ustavil. Žensko so dobili na železniški progi s nesnatno rano na glavi. Na Pragerskem so jo oddali postajnemu nadzelniku.

Ljubljanske novice.

Popolnoma ozdravela je, kakor smo poročevali, nedavno obolela gđ. Anica Jenko, hčerka vespotoštovane rodbine g. dr. Jenka. Vse mnogobrojne prijatelje odlične in visokozasluzene dr. Jenkove rodbine, ki so v tej boleznii globoko sočustvovali s stišči, bode ta vest izvestno jako vzradostila. Gospa dr. Jenkova se poda te dni z ozdravljeno hčerko za nekaj časa v Arco na Južno Tirolsko.

Glavni dedič po umrli Jeanetti Recher je hčerka g. R-cheris, omožena Zesohko.

Na lovu obstrelenemu 19.letnemu Resmanu je bilo danes v bolnici nekoliko bolje, vender je malo upanja, da bi ozdravel.

Slavni jugoslovanski rokoborec Tomašević se bori danes ob 8. uri zvečer v »Sokolovih« dvorani s prvakom čeških atletov g. Kaubo, ki je že v Zagrebu poizkusil odvzeti Tomaševiću prvenstvo, a je tudi podlegel. Opozarjamo občinstvo na to velezanimivo borbo.

Potresno tresenje je zabeležila tukajšnja notresna opazovalnica dne 13. t. m. ob 9. uri 7 minut.

Tatvine. Zimska suknja je bila ukradena Ivanu Galcu, solskemu slugi na nižji gimnaziji. Kolo, vredno 70 kron, je sinoči ukradel Jožef Jankovič na Dolenjski cesti pred Majcnovo gostilno. Kolo je bila last Jožefa Erbeznika, kleparskega pomočnika.

Voz ga je pritisnil ob zid. Na Karlovske cesti je Konecja Alojzija, blapca pri Jerančiču pritisnil voz drva k zidu in ga premakal. Težko ranjenega so prepejali v bolnišnico.

Umrli je v deželni bolnišnici Janez Sever. ki se je ponesrečil v cementni tovarni v Zagorju.

Umrli je včeraj zvečer gospa Marija Detela, soproga inspektorja državne železnice g. Detela.

V mednarodni panorami so razstavljene krasne in zanimive pokrajinske slike in slike ljudskega življenja iz Maroka, posebno iz Tangerja in Tetanaa. — Prihodnji teden: Monaco.

Dvoboj pred sodiščem. Jutri se bo vršila pred dež. sodiščem sodnijska obravnava radi dvoboja, v katerem je iurist Triller teško ranil topničarskega nadporočnika Oim. Lavtarja. Obtoženi so iur. Triller in njegova sekundanta Ernest Cham ter Ziga Vodušek.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Zeno je izkopal iz groba. V ogrski občini Gaba je Pavel Gyuchio izkopal iz groba svojo umrlo ženo, nad katere smrtjo je neprestano žaloval, ter jo prenesel nasaj na svoj dom. Grobar je skoro opazil izkopani grob ter šel k Gyuchi na dom. Dobil je jokajočega Gyuchio poleg mrtve žene. — Nov davek k namerava naložiti občinstvu berlinski magistrat. Občinstvo bo moralo plačevati poseben davek od vseh drugih sedežev v gledališču, koncertih in drugih zabavah. Cenei sedeži ne bodo obdavčeni. — Pariški izvoščiki so imeli dirko. Dirkal je 73 konj. Zmagala je kobila, ki je 44 kilometrov prešla v 1 uri 48 m. 18 sek. — Organizirano društvo požigalcev so dobili v Boryslavu. Ta družba je povodom zadnje stavke sedemkrat zažgala petrolejne jame, da bi tako posestnike terorizirala. V tej družbi sta dva voditelja stavke. — Umrli je v blaznici profesor umetne obrtne šole avstrijskega muzeja na Dunaju slikar Rudolf Ribar. — Dr. Kohna, bivšega knezo nadškofa olo-muškega, je imenoval papež za naslovnega škofa peluzijskega, s sedežem v Egiptu. Ta naslov je imel svoj čas tudi bivši tržaški škof J. Glavina. — Nagrobna sva je žene se je ustrelil v Draždanih veliki industrijalec in dvorni založnik Baumcher. — Barikadni boj zaradi sakona o cepljenju koz. iz Rio de Janeiro poročajo, da so bili zadnjo nedeljo zaradi novega zakona o cepljenju korezni nemiri. Množica je poškovala cevi za plinovo razsvetljavo ter vodovodne cevi. Zgradila je tudi barikade. Vojaštvo je moralo navaliti na barikade in jih je šele o polnoči vzelo upornikom, a streljanje je pozneje še trajalo. Dvajset oseb je bilo usmrđenih in 60 ranjenih. Palačo predsednikovo straži vojaštvo.

Trust za moritev otrok. Iz Filadelfije poročajo: Pri tukajšnjem kazenskem sodišču prišla se je obravnavati proti ženski »dr.« Elizabeth Ashmeadovej in njerem pomočniku dr. Mathew Mc Vickarju. Potom preiskave se je dogalo, da sta v hiši šte. 256 južna 12. ulica morila novorojenčke kar na debelo. »Specijalist«, kateri je služil pri groznej ženski, je otroke kar na debelo

sežigal, dočim njihove matere niso vedele, kaj se krog njih godi. Tudi več mladih deklet, katere so umrle v led operacij, je zginilo. Njihova trupla so poslali iz mesta in jih pokopali, da nihče ne vé kje so pokopani. Mrtve in tudi žive otroke sta obtožena sežigala v veliki peči. Priča David Monsier je prišel, da je videl, kako je šla Elizabeta Ashmeadova s predpasnikom polnim novorojenih otrok v klet, kjer je nedolžne otroke, med katerimi je bilo še par živih, pometala v razbeljeno peč. Priča je slišal, kako so otroci plakali, ko jih je metala na ogenj. Isti sindikat je posloval tudi v družih mestih ter ima tudi v New Yorku svojo fili jalko. Pri obtožbah so namreč našli na jemno pogodbo za neko hišo v New Yorku. Državni pravdnik bo dokazal, da sta na leto po 800 do 900 otrok nato način pomorila. Na ta način je Ashmeadova zaslužila na teden po 800 do 900 dolarjev. Občevala je le s takozvanimi »boljšimi krogci«.

Protest sv. očeta.

Sveti oče je imel včeraj tajni konzistorij, v katerem je imenoval več škofov. Pri tej priliki je imel tudi nagovor, v katerem se je dotaknil konkordata na Francoskem ter je izrekel svoje obžalovanje nad vojsko na daljnem vzhodu. On moli k Bogu, da bi bila vojska skoro končana. Nato je sv. oče izrekel svojo žalost nad razmerami na Francoskem. Sveta stolica ni rušila konkordata, bila je to francoska vlada, ki odstranja križe iz šol in sedišča, ki ovira, da bi papež prosto občeval s škofi, ruši kongregacije in ki raje vidi, da niso imenovani novi škofje, kakor pa da bi bili imenovani drugi, nego oni, katere je ona predlagala. Na kršenje pravic cerkve je potreben javen protest. To stori iz ljubezni do Francije. Upanja nima, da se bo položaj na Francoskem v kratkem izpremenil. Dogodki zadnjih dni kažejo, da francoske vlada hoče najskrajnejše doseči. »A ta žalostni dogodek,« konča je sveti oče, »nas ne bo dobil niti nepripravljenih, niti brez poguma, ker mi zupamo na božjo pomoč«.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 15. nov. Danes popoldne se snide tu parlamentarna komisija »Slovenske zveze«, da se posvetuje o položaju in nadaljni taktiki.

Dunaj, 15. nov. Danes popoldne se snide tudi odbor četvorice nemških strank. Izdelal je program o bodoči nemški taktiki, katerega jutri predloži izvrševalnemu odboru.

Dunaj, 15. nov. V četrtek predloži vlada proračun za l. 1905., v katerem izkazuje poldrugi milijon kron prebitka, a na slovensko prebivalstvo se ne ozira zadostno.

Dunaj, 15. nov. Med vladnimi predlogi v seji drž. zbora prihodnji četrtek bodo predloge o podporah po uimah oškodovanim, 11 milijonov kron, od katerih skoro polovico odpade na Češko, dalje vojaški krediti, ki so nasledek delegacijskega sklepa. Vlada hoče ves ogromni kredit od drž. zbora nakrat ter predlaga, naj se pokrije z 4 % rento. Dovoljenje za to posojilo hoče dobiti vlada od drž. zbora, seve, če bo sploh delal. Če pa drž. zbor ne bo delal, se vlada baje ne bo prav nič obotavljala tudi to posojilo najeti s pomočjo § 14. Vlada bo v četrtek predložila tudi avtomobilno postavbo. V načrtu postavbe je določeno, da lastnik in voznik motorja jamčita za vsako škodo.

Dunaj, 15. nov. Iz »Slovenske zveze« so danes izstopili rusinski poslanci Barvinski, Pihuljak, Gladišovski. Barvinski je izjavil, da izstopajo z obžalovanjem ne radi obstrukcijske taktike, ampak ker v led sklepa rusinskih deželnih in državnih poslancev pristopajo k skupnemu rusinskemu klubu. Zahvalil se je za dosedanje sedemletno podporo. — Susteršič in Spindler sta izrekla svoje simpatije izstopivšim poslancom in nado, da bo tudi v bodoče mogoče skupno postopanje. Sledilo je zaupno posvetovanje o predlogih, ki se danes predlože posvetovanju z Mladcihi.

London, 15. novembra. Iz glavnega tabora Port Artur oblegajoče armade poroča Reuterjev urad, da so Japanci 30. oktobra pri splošnem napadu izgubili 15.000 moč. Dobili so sicer nekaj utrd, a so jih Rusi zopet prepodili.

Tokio, 15. nov. Govori se, da je kraljica »Gremchoj« od vladivostoške eskadre zadela na pečino ter se poškodovala. Ako je to res, bo delovanje vladivostoške eskadre zopet prenehalo.

Madrid, 15. nov. Vled pogoetih ne sreč na cestni železnici vlada velika razburjenost proti tramvajem. Ko je včeraj tramvaj zopet povozil enega otroka, so ženske napadle voznike. Zbralo se je mnogo ljudi, in nastal je tepež, v katerem je bilo več ranjenih.

Rim, 15. nov. Kardinal Mario Mocenni je umrl.

Lvov, 15. novembra. Pri krvavih izgredih v Varšavi so bili posebno udeleženi židje, kateri so peli revolucionarne pesmi in kričali zoper carja in zoper vojske. Iz množice se je streljalo z revolverji; nato so vojski potegnili sablje. V Šitomiru so nekateri pijani rezervisti napadli židovsko prodajalnico.

Društva.

(Vabilo k gledališki predstavi) katero priredi Sloven. katol. izobr. društvo sv. Jožefa v Trzinu dne 20. novembra 1904. na Skali. Spored: 1. Petje: 1. »Posavsko«, »Triglavo«, »Sahilica«, vse tri poje moški zbor. 2. »Rožmarin«, duet, ženski zbor, spremljevanje s harmonijem. 3. Sviranje tamburaškega zbora. II Igra: »Bob iz Kranja«. Veseliga v enem dejanju. Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Vstopnina: Za neude: I. sedež 1 K, II. 60 vin., stojišče 40 vin. Za ude: I. sedež 1 K, II. 40 vin., stojišče 30 vin. K obilni udeležbi vabi prijazen odbor.

Meteorološki poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,9 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrost.	Nebe	Vlaga v %
14. 9. zveč.	751,8	-1,9 p. m. jvzh.	jasno		00
7. jut.	751,5	-3,6 sl. jzah.	jasno		
15. 2. popol.	747,9	1,2	del. jasno.		

Srednja včerajšnja temperatura 11°, norm 3,9°

Viktor Recher naznanja v svojem in svoje rodbine imenu prežalostno vest o nenadni smrti svoje sestre, oziroma tete in pratete, visokorodne gospodične

Jenny Recher

hišne posestnice v Ljubljani

ki je 13. novembra ob 7. uri zvečer previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se vrši v torek, 15. nov. ob 1/5. uro popoldne iz hiše Turjaški trg št. 2.

Pokojnico priporočamo v pobožen spomin. 1922 1-1

Ljubljana, 13. novembra 1904.

Krepak deček

iz poštene hiše se sprejme takoj v trgovini E. Miklavčič, v Kranju.

1916 1-1

Naprodaj so:

dva mala travnika v katasterski občini Karlovsko predmestje in eden travnik v katasterski občini Trnovsko predmestje.

1921 3-1

Natančneje se poizve v pisarni c. kr. notarja Hudo-vernika v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Zitnik.

Za kuharico ali hišino

1920 2-1

želi vstopiti mlad dekle, ki je sedaj tudi v službi; ne gleda toliko na plačilo, pač pa gre le k dobri in krščanski družini. Ponudbe pod šifro »služba« na uprav. »Slovenca«.

Šunka

s kožo 1 gld., brez kože 95 kr., brez kosti s kožo 1 gld. 10 kr., plečeta brez kosti 90 kr., suho meso 78 kr., slanina 83 kr., prešidevi jeziki 1 gld., goveji 1 gld. 20 kr., glavina brez kosti 45 kr. Dunajske salame 80 kr., prave boljše 1 gld., iz šunke 1 gld. 20 kr. Ogrske la. salame 1 gld. 70 kr., salame à la ogrske, trde, 1 gld. 50 kr. kg. Velike klobase po 20 kr. — Pošljem le dobro blago od 5 kg naprej proti povzetju. 399 11-10

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Hiša, obstoječa iz 2 sob, kuhinje in kleti.

Na zahtevo tudi gospodarsko poslopje s poljem in vrtom, se da pod ugodnimi pogoji v najem

na Brnei pri Beljaku.

Hiša skoro nova. tik ceste, kjer je fara, šola, pošta in železniška postaja.

Več se izve pri

gospoj Dragi pl. Kleinmayrovi

1912 3-2

na Brnci.

Preselitev krojaške obrti.

1918 5-1

Podpisani uljudno naznanja p. n. občinstvu, da je preselil svojo krojaško obrt z Brega št. 14 na

Dvorni trg št. 3

(pod »Narodno kavarno«).

Zahvaljuje se za dosedaj izkazano mu naklonjenost, upa, da mu p. n. občinstvo isto i nadalje obrni, ter zagotavlja, da bo s točno postrežbo, najboljšim blagom in zmeraj cenami vedno izkušal zadovoljiti cenjene naročnike.

Z odličnim spoštovanjem

Alojzij Barle,

civilni in vojaški uniformski krojač, izprašan in izobražen na c. k. tehnol. obrt. muz. na Dunaju. Ljubljana, Dvorni trg 3.

Pariz 1900
»Grand Prix«
Najvišje odlikov.

352 20-15

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

Izvirni Singerjevi šivalni stroji

V Bohinjski Bistrici se prostovoljno proda

hiša

v kateri se izvršuje gostilniška obrt, z vrtom poleg nje in 11. orali gozda.

Več se poizve pri g. Fr. Mencinger, Sava št. 37, pošta Jesenice na Gorenjskem.

1886 3-2

Naznanilo otvoritve.

Slavnemu p. n. občinstvu v Ljubljani in na deželi si usojam najuljudneje naznaniti, da sem otvoril svojo novo

1892 5-2

trgovino s klobuki in perilom

v Ljubljani, Stari trg 4

nasproti Seunig-ovi trgovini z usnjem

ter jo oskrbel z največjo in najmodernejšo izbero.

Priporočujoč se v najobilnejši poset, zagotavljam vsakomur najtočnejšo postrežbo po najnižjih cenah ter beležim

z velespoštovanjem

G. Čadež.

Kisk »Katoliški Vestnik« v Ljubljani.